

Bondfångeri från Arlas sida och utslagning av småbrukare/fäbodbrukare.

En livslevande historia som säger en del om livet på landet och i glesbygden:

En familj i ett av fäbodlänen har i många år brukat en fäbod med fjällkor.

Bestämmelserna kring fäbodprodukter är sådan att om det anges att det är opastöriserad mjölk de är gjorda på så går det an att sälja på fäboden. Efterfrågan är stor på smör, ost och mjölk.

Inte minst i Coronatider.

När fäbodsäsongen är över tar bonden med sej sina tre mjölkande fjällkor och 7 kvigor hem till byn. Vad ska han nu göra med mjölken? Arla tar inte in några nya medlemmar/mjolkproducenter sen en tid tillbaka och mjölkbilens hämtar därmed ingen mjölk.

Ja men då kan han ju anmäla till Länsstyrelsen att han vill sälja 70 l opastöriserad mjölk per vecka?!

Visst, men då måste bonden skicka mjölkprover till ett laboratorium som tar emot dessa prover. Ett ligger i Jönköping och ska då fraktas dit från nedre Norrlands glesbygd via Postnord.

Ja, ni vet och förstår. Mjolkprovet hinner surna många gånger om!

Men varför inte skicka mjölkprover till Arlamejeriet i Östersund när ändå mjölkbilens passerar?

Nix, inga utom Arlas medlemmar får skicka med mjölkprover, och inte be om snålskjuts i mjölkbilens.

Ja, vad gör bonden då i detta Moment 22?

Håller ha ut mjölken, tänker på flickan som trampade på brödet i HC Andersens saga och gråter en skvätt? Eller sällan sig till skaran som funderar på att lägga ner sitt småskaliga jordbruk med tillhörande fäbod?

Nu sitter bonden med i Förbundet Svensk Fäbodkulturs styrelse och dess Näringspolitiska grupp. Här ska han svara på Remissen från Näringsdepartementet om "behovsanalys i den strategiska planen för genomförande av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige".

Det är svårt för oss andra i gruppen att ingjuta hopp när det, i det stora, inte tycks sippra ut några möjliga lösningar till besjälade fäbodbrukare/småbrukare i glesbygd från kommande CAP.

Många vill besöka en fäbod på sommaren, njuta av idyll och tradition, köpa lite smör och tycka att vårt kulturarv ska leva vidare.

Men vem ska trösta Knyttet (Bonden) och säga som det är... (Tove Jansson): Arla vill inte ha er som mjölkproducenter, fatta det!!!

Trots att hans fjällkor har ett lika bra "koliv" som Arlas kossor på Arlagården där de gått på bete i skog och utmarker i fäboden hela sommaren.

Ska bonden tro att det blir bättre med kommande EU/CAP period även för småbrukare/fäbodbrukare i en omöjlig, serviceutarmad glesbygd med krångelregler som borde minimeras?

(Se Eldrimners krångellista www.eldrimner.se).

Bondens egna konkreta förslag är att Sverige återinför "hämtplikt" av mjölk som man har i Norge.

Flera förslag:

- * tillåt bakteriekontroll på mjölk vid närmaste apotekslaboratorie
- * tillåt egenkontroller/cellprover på mjölk genom CMT test
- * Arla: underlätta för mjölkproducenter, även om de inte är era medlemmar, att få lämna prover på era mejerier via mjölkbil på era sk linjer, mjölkbilsturlistor.

Ingela Kåreskog Dennis Olsson Svante Johansson Carin Gisslén-Schönning
medlemmar i Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruks styrelse (www.fabod.nu)